

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำบนพื้นที่สูง ภายใต้โครงการพระราชดำรินิคมหญ้าพัฒนา จัหวัดน่าน

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2568

ความเป็นมา

สภาพพื้นที่จังหวัดน่านส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา ราษฎรประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่เป็นหลักแหล่ง และไม่ถูกวิธี ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ได้ถูกทำลายไปเป็นอย่างมาก รวมทั้งราษฎรเป็นชุมชนภูเขา ห่างไกลความเจริญและมีฐานะยากจน

โครงการศูนย์หญ้าพัฒนาฯ เป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรในบริเวณนั้น กรมประมงโดยสำนักงานประมงจังหวัดน่าน และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเพิ่มทางเลือกของการประกอบอาชีพ และเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้แก่ราษฎรในพื้นที่สูง จึงส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำบนพื้นที่สูงเพื่อลดปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งให้ความรู้ทางด้านวิชาการที่ถูกต้องแก่ราษฎร และเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ โดยการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองในแหล่งน้ำธรรมชาติ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่ราษฎรในการอนุรักษ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดความหวงแหนทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อให้มีสัตว์น้ำบริโภคอย่างยั่งยืน และเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติได้อีกทางหนึ่ง

โครงการศูนย์หญ้าพัฒนาฯ ดำเนินงานสนองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพชีวิตราษฎร การพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไว้บริโภคในครัวเรือน และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
3. เพื่อสร้างแหล่งอาหารโปรตีนประเภทปลาให้แก่เกษตรกร
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางจัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกร และผู้มีความสนใจด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

เป้าหมาย

1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 60 ราย
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. จัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 2 แห่ง

 งบประมาณ 90,200 บาท

หน่วยงาน

สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน
กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ

ตัวชี้วัด

1. กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
- เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการประมง จำนวน 60 ราย
- เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ยสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 3
2. กิจกรรมจัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- เชิงปริมาณ : มีจัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 2 แห่ง
- เชิงคุณภาพ : มีข้อมูลการถอดแบบเรียนรู้ประจำจัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผลการดำเนินงานปี 2569

กิจกรรม	หน่วย	แผน	ผล	%
1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง - การเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน (ปจ.น่าน) (ปลาไนล์ ปลาตะเพียนขาว ปลาดุก)	ราย	60		
2. จัดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ - สาธิตการเลี้ยงปลาในบ่อดิน (ปจ.น่าน) - สาธิตการเลี้ยงปลาไนล์ในบ่อคอนกรีต (ศปจ.น่าน)	แห่ง	2 1 1		

ผลการเบิกจ่ายปี 2569

รายการ	งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	% เบิกจ่าย
งบประมาณรวม	90,200	0	90,200	0
สนง.ปจ.น่าน	69,100	0	69,100	0
ศปจ.น่าน	21,100	0	21,100	0

การต่อยอดขยายผลสู่ชุมชน

มีเกษตรกรจำนวน 1 ราย สนใจนำความรู้จากการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไปประกอบอาชีพ โดยต่อยอดจากกิจกรรมที่สำนักงานประมงจังหวัดน่านส่งเสริม ไปดำเนินการเพาะเลี้ยงกบนา ผลิตลูกพันธุ์กบนาเฉลี่ย 1,500 ตัว/ปี จำหน่ายคิดเป็นเงิน 7,000 บาท/ปี และจำหน่ายกบนาขนาดบริโภค 20 กก./ปี คิดเป็นเงิน 3,000 บาท/ปี รายได้รวมเฉลี่ย 10,000 บาท/ปี และมีเกษตรกร 10 ราย/ปี เข้ามาเรียนรู้การเพาะเลี้ยงกบนาเพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เป็นการขยายผลการเลี้ยงสู่ชุมชน

เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดน่านได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงปลาพลวงหิน ปลาเวียง ปลาเลียหิน ปลาเท็น ปลาจาด ฯลฯ ในบ่อดินและบ่อปูน แก่เกษตรกรอำเภอบ่อเกลือ มีเกษตรกรจำนวน 1 ราย นำความรู้ไปผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำเฉลี่ย 50,000 ตัว/ปี จำหน่ายคิดเป็นเงิน 150,000 บาท และจำหน่ายปลาขนาดบริโภค 300 กก./ปี คิดเป็นเงิน 150,000 บาท รายได้รวมเฉลี่ย 300,000 บาท/ปี และมีเกษตรกร 10 ราย/ปี เข้ามาเรียนรู้การเลี้ยงปลา เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เป็นการขยายผลการเลี้ยงสู่ชุมชน

เป็นการนำศาสตร์พระราชดำริ “ระเบิดจากข้างใน” มาประยุกต์ใช้ โดยเจ้าหน้าที่คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจด้านประมง และถ่ายทอดความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกร จนเกษตรกรมีความต้องการหาพันธุ์สัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ มาเลี้ยงด้วยตนเอง

ข้อค้นพบ -

ข้อเสนอแนะ -

